

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ФАРМАЦІЄЮ

УДК 005.932:[355.687:615.2]]-047.82

DOI: 10.32352/0367-3057.3.19.01

М. В. БІЛОУС ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-4370-8813>), канд. фарм. наук,
О. П. ШМАТЕНКО ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6145-460X>), д-р фарм. наук, проф.,
О. А. РИЖОВ ² (<https://orcid.org/0000-0003-3964-5984>), д-р фарм. наук, проф.,
В. В. ТРОХИМЧУК ³ (<https://orcid.org/0000-0001-9994-8931>), д-р фарм. наук, проф.,
О. В. ГАЛАН ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-0005-5699>),
Д. В. ДРОЗДОВ ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-7769-750X>)

¹ *Українська військово-медична академія, м. Київ*

² *Запорізький державний медичний університет*

³ *Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, м. Київ*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РОЗПОДІЛОМ МЕДИЧНОГО МАЙНА З ПОЗИЦІЇ ВІЙСЬКОВО-ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ЛОГІСТИКИ

Ключові слова: військова логістика, військово-фармацевтична логістика, військово-медичне постачання, військова фармація

М. V. BILOUS ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-4370-8813>),
O. P. SHMATENKO ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6145-460X>),
O. A. RYZHOV ² (<https://orcid.org/0000-0003-3964-5984>),
V. V. TROKHIMCHUK ³ (<https://orcid.org/0000-0001-9994-8931>),
O. V. GALAN ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-0005-5699>),
D. V. DROZDOV ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-7769-750X>)

¹ *Ukrainian Military Medical Academy, Kyiv*

² *Zaporizhzhia State Medical University*

³ *National Medical Academy of Post-Graduate Education, Kyiv*

CONCEPTUAL ASPECTS OF MANAGEMENT OF THE DISTRIBUTION OF MEDICAL SUPPLIES FROM THE POSITION OF MILITARY PHARMACEUTICAL LOGISTICS

Key words: military logistics, military pharmaceutical logistics, military medical supply, military pharmacy

Одним з основних напрямів логістичного забезпечення Збройних Сил України (далі ЗС України) є медичне забезпечення [1]. Функція медичного забезпечення ЗС України реалізується відповідно до Воєнно-медичної доктрини України, мета якої є збереження життя і здоров'я військовослужбовців, своєчасне та ефективне надання медичної допомоги у разі поранень, уражень і захворювань, якнайшвидше відновлення боєздатності та працездатності в різних умовах їх застосування та в різні періоди часу [2]. Готовність медичної служби ЗС України до медичного забезпечення військ напряму залежить від якісної та ефективної організації медичного постачання та поповнення медичного майна. Саме таким питанням і займається військово-фармацевтична логістика, яка є невід'ємною складовою єдиної системи логістичного забезпечення ЗС України, що наразі створюється задля зміцнення боєздатності ЗС України та сумісності з логістикою збройних сил інших держав-членів НАТО.

Військово-фармацевтична логістика – це наука про інтегроване управління матеріальними та пов'язаними з ними потоками (фінансовими, кадровими та інформаційними) при здійсненні постачання медичної техніки і майна ЗС України з метою мінімізації загальних витрат та максимального задоволення потреб кінцевого споживача для реалізації ефективного медичного забезпечення військ (сил) у повному обсязі.

Разом з тим, питання якісного та ефективного управління розподілом медичної техніки і майна в закладах та підрозділах медичного постачання ЗС України набули особливої актуальності на сучасному етапі реформування та розвитку медичної служби ЗС України.

© Колектив авторів, 2019

Метою дослідження є обґрунтування особливості розподільчої логістики у єдиній системі логістичного забезпечення ЗС України та вивчення основних аспектів управління розподілом медичної техніки і майна з позиції військово-фармацевтичної логістики.

Матеріали та методи дослідження

Для досягнення мети дослідження проведено аналіз вітчизняних наукових джерел та діючої нормативно-правової бази України. Методами дослідження є інформаційний пошук, порівняння, систематизація, семантичний аналіз, синтез та моделювання.

Результати дослідження та обговорення

В останній час одним із головних питань реалізації оборонної реформи є логістичне забезпечення ЗС України та інших складових сил безпеки і оборони України. Нове для ЗС України поняття «логістичне забезпечення», яке замінює собою такі поняття, як «тилове і технічне забезпечення», «матеріально-технічне забезпечення» було офіційно введено у дію наказом Міністерства оборони України від 11. 10. 2016 № 522 «Про затвердження Основних положень логістичного забезпечення Збройних Сил України» [1, 3].

Відповідно до вимог оборонної реформи України, для удосконалення системи управління та наближення її до принципів і стандартів, прийнятих країнами-членами НАТО, в Міністерстві оборони (МО) України та Генеральному штабі (ГШ) ЗС України впроваджується J-структура – нова система рівнів військового управління [4].

Таким чином, створення Головного управління логістики (J-4) у складі Генерального штабу ЗС України реалізує можливість на стратегічному рівні під єдиним керівництвом здійснювати планування та управління логістичним забезпеченням всіма видами матеріально-технічних засобів, в тому числі медичною технікою і медичним майном, ЗС України та інших сил безпеки і оборони під час виконання спільних завдань [5].

Необхідно зазначити, що одним із ключових моментів реалізації оборонної реформи є формування єдиного методологічного підходу до впровадження логістичної концепції у систему військового управління ЗС України, визначення єдиних базових термінів та понять згідно з міжнародними нормами та вимогами.

Різні теоретичні та практичні аспекти проблемних питань військової логістики досліджують у свої роботах безліч вітчизняних військових вчених, що підтверджує актуальність та різновекторність цього напрямку дослідження [3–6]. При цьому, у вжиток все частіше впроваджується термін «збутова логістика», як напрям військової логістики [6], що, на думку авторів, не має наукового обґрунтування.

Загальновідомо, що збутова логістика пов'язана з розподілом матеріальних ресурсів від виробника до споживача. Але разом з тим, термін «збутова логістика» походить від терміну «збут».

У економічних словниках термін «збут» має тлумачення як продаж, реалізація продукції, товарів підприємством, організацією, фізичною особою з метою отримання грошової виручки, забезпечення надходження грошей [7].

Збут товару – ключова ланка маркетингу, свого роду завершальний комплекс у всій діяльності фірми зі створення, виробництва і доведення товару до споживача. Тобто це діяльність фірми з планування, організації та контролю за фізичним переміщенням матеріалів і готових виробів від місця їх виробництва до місця використання з метою задоволення потреб споживачів і з вигодою для себе [7–9].

Зазвичай терміном «збут» користувалися у радянські часи у СРСР, в сучасних умовах розвитку маркетингу замість терміну «збут» частіше зустрічається вживання терміну «продаж» (sale) – західний термін, що підкреслює сучасний підхід до організації торгівлі в компанії, застосування ефективних методів, націленість на конкретний результат [7, 8].

У Фармацевтичній енциклопедії «збутова логістика» – це управління всіма функціональними підсистемами фармацевтичного підприємства, пов'язаними з потоками лікарських засобів від виробника до споживача і необхідними каналами їх розподілу, з метою оптимізації збутової діяльності на основі максимізації корисності для клієнтів при мінімізації загальних витрат на складування ліків, їх пакування, управління запасами, вантажно-розвантажувальні роботи, транспортування тощо [9].

На відміну від збутової фармацевтичної логістики [10, 11], яка теж пов'язана з розподілом матеріальних ресурсів (лікарських засобів та медичних виробів) та процес цього розподілу завжди закінчується продажом (отримання прибутку), розподільча логістика у структурі єдиної системи логістичного забезпечення ЗС України не несе комерційної складової.

Обраний Україною курс на євроатлантичну інтеграцію безумовно потребує визначення єдиних поглядів на організацію логістичного забезпечення ЗС України відповідно до стандартів НАТО. Фахівці з логістики країн-членів Альянсу використовують у своїй практичній діяльності термін Distribution Management (управління розподілом) [12]. Згідно з перекладом, у тлумачному англо-українському словнику економічних термінів поняття «distribution» має декілька значень: розподіл, продаж, «просування» [13].

В умовах логістичного забезпечення ЗС України та інших складових сил безпеки і оборони України, логістична функція з розподілу матеріально-технічних засобів (МТЗ), озброєння, військової техніки (ОВТ) та послуг (харчування, лазне-пральне обслуговування тощо) має забезпечити діяльність військ (сил) у мирний та воєнний час. Це, в свою чергу, є запорукою здатності гарантовано забезпечити оборону держави та адекватного реагування на воєнні загрози національній безпеці України, раціонально використовуючи при цьому наявний потенціал та ресурси [1, 4].

Узагальнюючи вищезазначене, на нашу думку, було б доцільним логістичну функцію розподілу військового майна (МТЗ і ОВТ) та послуг розуміти як *«розподільчу логістику»*.

У структурі військово-фармацевтичної логістики можна виділити дві функціональні (закупівельна і розподільча логістика) та допоміжні складові (транспортна, складська, поводження з відходами, інформаційна, фінансова та кадрова логістика). При цьому, кожна складова має свої локальні цілі та завдання, які впливають із загальної мети всієї логістичної системи. Мета логістичної системи може бути досягнута лише при повній узгодженості функціонування всіх зазначених складових.

Таким чином, в управлінні військово-медичними ресурсами закладів медичного постачання і охорони здоров'я МО України (ЗМП і ОЗ МОУ) *розподільча логістика* посідає особливе місце як невід'ємна частина логістичної діяльності, що пов'язана з організацією ефективного розподілу медичної техніки та майна і досягненням економії бюджетних коштів.

Медичне майно – це сукупність спеціальних матеріальних засобів (у т. ч. лікарських засобів та медичних виробів), призначених для надання медичної допомоги пораненим і хворим, їх лікування, проведення санітарно-гігієнічних, протиепідемічних та інших заходів у ЗС України [14].

Отже, *розподільча логістика* з позиції військово-фармацевтичної логістики – це управління всіма функціональними підсистемами ЗМП і ОЗ МОУ з метою оптимізації розподілу матеріального потоку (закупленого медичного майна) від постачальника до кінцевого споживача (за заявками Військово-медичних клінічних центрів регіонів).

Основні функції розподільчої логістики можна розділити на три групи: функція планування, функція організації розподілу, функція контролю та регулювання.

Функції планування полягає у розробленні планів ЗМП і ОЗ МОУ.

Функції організації розподілу включає:

- підготовку до прийому та розподілу закупленого медичного майна;
- оформлення документації щодо розподілу медичної техніки і майна;
- організація доставки медичного майна кінцевим споживачам (військовим частинам);
- організація взаємодії всіх підрозділів ЗМП і ОЗ МОУ для досягнення мети розподілу.

Функції контролю та регулювання:

- бухгалтерський та оперативний облік розподільчої діяльності;
- оцінка результатів розподільчої діяльності;
- контроль за виконанням планів ЗМП і ОЗ МОУ;
- контроль за доставкою медичної техніки і майна;
- оперативне регулювання розподільчою діяльністю ЗМП і ОЗ МОУ з урахуванням впливу зовнішніх та внутрішніх чинників;
- оцінка і стимулювання діяльності особового складу ЗМП і ОЗ МОУ.

Сучасна військово-фармацевтична логістика передбачає наскрізне управління матеріальними та супутніми їм потоками, які проходять через всі її ланки. Розглянемо приклад логістичного ланцюга розподілу медичної техніки та майна в ЗС України, який функціонує на сьогодні (рисунок).

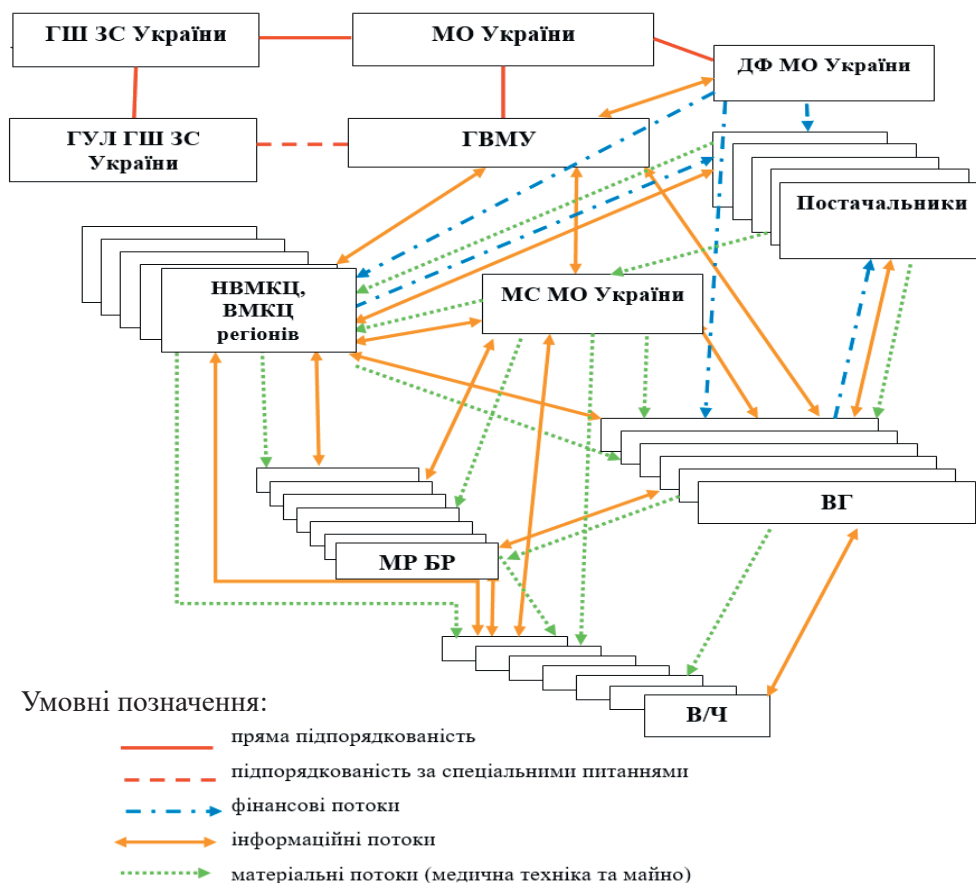

Рис. Логістичний ланцюг постачання медичної техніки та майна в Збройних Силах України:

ГШ – Генеральний штаб; ГУЛ – Головне управління логістики;
 ГВМУ – Головне військово-медичне управління; ДФ – Департамент фінансів;
 НВМКЦ – Національний військово-медичний клінічний центр;
 ВМКЦ – Військово-медичні клінічні центри регіонів; МС – медичні склади;
 ВГ – військові госпіталі; МР БР – медичні роти бригад; В/Ч – військові частини

Слід зазначити, що потреба ЗС України у медичному майні задовольняється за рахунок централізованого постачання та децентралізованої закупівлі.

Централізоване постачання здійснюється органом управління медичною службою, яким розробляються річні та перспективні плани постачання, подаються заявки у відповідні структурні підрозділи МО України для проведення процедур закупівлі, укладаються договори з постачальниками та видаються наряди і рознарядки на відвантаження продукції, оплачуються та контролюються поставки [14].

Децентралізована закупівля здійснюється ВМКЦ регіонів та ВГ в межах виділених їм асигнувань загального та спеціального фонду. Закладам охорони здоров'я МО України дозволяється закуповувати лікарські засоби, що не входять до Форумарного переліку лікарських засобів, а також інше витратне майно, яке необхідне для забезпечення лікувального процесу за життєвими показниками конкретного хворого та на підставі рапорту (обґрунтування) начальника лікувального відділення (клініки) [14].

Заклади охорони здоров'я МО України планують децентралізовану закупівлю медичного майна в межах бюджетних асигнувань за загальним та спеціальним фондом на рік. Плани закупівлі погоджують з органом управління медичної служби не пізніше місячного терміну з дня отримання річного кошторису [14].

Постачальником медичного майна є цивільні суб'єкти господарської діяльності, з якими орган управління медичною службою укладає договори на постачання лікарських засобів та медичних виробів згідно з Законом України від 25. 12. 2015 р. № 922-VIII «Про публічні закупівлі» (зі змінами і доповненнями).

Підсумовуючи вищевикладене, військово-фармацевтична логістика спирається на концепцію логістичної інтеграції – це об'єднання дій учасників логістичних ланцюгів з метою раціоналізації матеріального та супутніх потоків, на основі логістичної координації. У військово-медичній службі всі взаємопов'язані логістичні види діяльності виконуються узгоджено. В практичній діяльності ЗМП і ОЗ МОУ найбільш ефективним методом забезпечення координації при вирішенні логістичних завдань є розподіл повноважень між закладами та підрозділами медичного постачання та визначення відповідальності за їх виконання.

Висновки

1. Проведено дослідження з обґрунтування особливості розподільчої логістики у єдиній системі логістичного забезпечення ЗС України та вивчено основні аспекти управління розподілом медичної техніки і майна з позиції військово-фармацевтичної логістики.

2. Запропоновано замінити термін «збутова логістика» на «розподільча логістика» у зв'язку з неможливістю його використання як у єдиній системі логістичного забезпечення ЗС України, так і в її підсистемах.

3. На підставі теоретичного узагальнення даних наукової літератури та нормативно-правових актів визначено функції розподільчої логістики, побудовано модель діючого логістичного ланцюга розподілу медичної техніки та майна в Збройних Силах України.

4. Встановлено, що для забезпечення якісного та ефективного розподілу медичної техніки та майна необхідно створення нормативно-правової бази, яка б регламентувала розподіл повноважень між закладами і підрозділами медичного постачання та визначала відповідальність за їх виконання в сучасних умовах реформування Збройних Сил України.

Список використаної літератури

1. Наказ МОУ від 11. 10. 2016 р. № 522 «Про затвердження Основних положень логістичного забезпечення Збройних Сил України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.mil.gov.ua/ministry/normativno-pravova-baza/nakazi-ministra-oboroni-ukraini/nakazi-ministerstva-oboroni-ukraini-za-2016-rik.html>
2. Постанова КМУ від 31. 10. 2018 р. № 910 «Про затвердження Воєнно-медичної доктрини України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-voeyenno-medichnoyi-doktrini-ukrayini>
3. *Бондаренко О. Г., Товма Л. Ф., Нестеренко Р. В. та ін.* Основні положення щодо логістичного забезпечення Національної гвардії України // Вісн. економіки транспорту і промисловості. – 2018. – № 61. – С. 230–240. // <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i61.127879>
4. *Фролов В. С., Саганюк Ф. В.* Системний підхід до реалізації оборонної реформи в Україні / Зб. наук. праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – 2018. – № 1 (62). – С. 13–18. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2304-2699/article/view/130751>
5. Будуюмо логістику за стандартами НАТО, як це потрібно Збройним Силам [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/2590550-ivan-gavriluk-nacalnik-golovnogoupravlinna-logistiki-zsu.html>
6. *Рибидайло А. А., Бойко В. О., Левшенко О. С. та ін.* Аналіз шляхів поліпшення складської логістики воєнного відомства // Зб. наук. праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – 2016. – № 1. – С. 63–68.
7. Тлумачний словник економіста / За ред. проф. С. М. Гончарова. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Honcharov_Stanislav/Tlumachnyi_slovnnyk_ekonomista.pdf
8. *Дубівка Д. В.* Поняття «збут» в системі управління підприємством [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2013/26.pdf
9. Фармацевтична енциклопедія / Голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних. 3-тє вид., переробл. і доповн. – К.: «МОРИОН», 2016. – 1952 с.
10. *Посилкіна О. В., Сагайдак Р. В., Громовик Б. П.* Фармацевтична логістика: монографія. – Харків: Вид-во НФаУ «Золоті сторінки», 2004. – 320 с.
11. *Громовик Б. П., Унгурян Л. М.* Фармацевтична логістика: фокус на допомозі пацієнту: монографія. – Львів: Растр-7, 2013. – 210 с.
12. G-4 Logistics. Strategic. Planning. Guidance. U.S. Army Logistics. Supporting Mission Success. Sept. 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://www.army.mil/e2/c/downloads/413303.pdf>
13. *Яковенко Р. В.* Тлумачний англо-український словник економічних термінів з елементами теорії та проблематики: Дідактичний довідник. Вид. 2-ге, випр. – Кіровоград: видавець Лисенко В. Ф., 2015. – 130 с.
14. Керівництво з організації постачання медичною технікою та майном ЗС України у мирний час / За ред. *Галана О. В., Гульпи В. С., Шматенка О. П.* – К.: УВМА, 2016. – 48 с.

References

1. Nakaz MOU vid 11. 10. 2016 r. № 522 «Pro zatverdzhennya Osnovnykh polozhen' lohistrychnoho zabezpechennya Zbroynykh Syl Ukrayiny» [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: URL: <http://www.mil.gov.ua/ministry/normativno-pravova-baza/nakazi-ministra-oboroni-ukraini/nakazi-ministerstva-oboroni-ukraini-za-2016-rik.html>
2. Postanova KMU vid 31. 10. 2018 r. № 910 «Pro zatverdzhennya Voyenno-medychnoyi doktryny Ukrayiny» [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-voeyenno-medichnoyi-doktrini-ukrayini>
3. *Bondarenko O. H., Tovma L. F., Nesterenko R. V. ta in.* Osnovni polozhennya shchodo lohistrychnoho zabezpechennya Natsional'noyi hvardiyi Ukrayiny // Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. – 2018. – № 61. – S. 230–240. <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i61.127879>
4. *Frolov V. S., Sahanyuk F. V.* Systemnyy pidkhid do realizatsiyi oboronnoyi reformy v Ukrayini / Zbirnyk naukovykh prats' Tsentru voyenno-stratehichnykh doslidzhen' Natsional'noho universytetu oborony Ukrayiny im. I. Chernyakhovskoho. – 2018. – № 1 (62). – S. 13–18. URL: <http://journals.uran.ua/index.php/2304-2699/article/view/130751>
5. Buduyemo lohistryku za standartamy NATO, yak tse potribno Zbroynym Sylam [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/2590550-ivan-gavriluk-nacalnik-golovnogoupravlinna-logistiki-zsu.html>
6. *Rybydaylo A. A., Boyko V. O., Levshenko O. S. ta in.* Analiz shlyakhiv polipshennya sklad'skoyi lohistryky voyennoho vidomstva / Zbirnyk naukovykh prats' Tsentru voyenno-stratehichnykh doslidzhen' Natsional'noho universytetu oborony Ukrayiny im. I. Chernyakhovskoho. – 2016. – № 1. – S. 63–68.
7. Tlumachnyy slovnnyk ekonomista / Za red. prof. S. M. Honcharova. – K.: Tsentur uchbovoyi literatury, 2009. – 264 s. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Honcharov_Stanislav/Tlumachnyi_slovnnyk_ekonomista.pdf
8. *Dubivka D. V.* Ponyattya «zbut» v systemi upravlinnya pidpryyemstvom [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2013/26.pdf
9. Farmatsevtichna entsyklopediya / Holova red. rady ta avtor peredmovy V. P. Chernykh. 3-tye vyd., pererobl. i dopovn. – K.: «MORION», 2016. – 1952 s.

10. *Posylkina O. V., Sahaydak R. V., Hromovyk B. P.* Farmatsevtichna lohistyka: monohrafiya. – Kharkiv: Vyd-vo NFaU «Zoloti storinky», 2004. – 320 s.
11. *Hromovyk B. P., Unhuryan L. M.* Farmatsevtichna lohistyka: fokus na dopomozi patsiyentu: monohrafiya. – L'viv : Rastr-7, 2013. – 210 s.
12. G-4 Logistics. Strategic. Planning. Guidance. U.S. Army Logistics. Supporting Mission Success. Sept. 2015. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: URL: <https://www.army.mil/e2/c/downloads/413303.pdf>
13. *Yakovenko R. V.* Tlumachnyy anhlo-ukrayins'kyu slovnyk ekonomichnykh terminiv z elementamy teorii ta problematyky: Dydaktychnyy dovidnyk. Vyd. 2-he, vypr. – Kirovohrad: vydavets' Lysenko V. F., 2015. – 130 s
14. Kerivnytstvo z orhanizatsiyi postachannya medychnoy tekhnikoju ta maynom ZS Ukrayiny u myrnyy chas / Za red. *Halana O. V., Hul'py V. S., Shmatenka O. P.* – K.: UVMA, 2016. – 48 s.

Надійшла до редакції 10 квітня 2019 р.

Прийнято до друку 8 травня 2019 р.

М. В. Білоус ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-4370-8813>),
О. П. Шмагенько ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6145-460X>),
О. А. Рижов ² (<https://orcid.org/0000-0003-3964-5984>),
В. В. Трохимчук ³ (<https://orcid.org/0000-0001-9994-8931>),
О. В. Галан ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-0005-5699>),
Д. В. Дроздов ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-7769-750X>)

¹ Українська військово-медична академія, м. Київ

² Запорізький державний медичний університет

³ Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика, м. Київ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ РОЗПОДІЛОМ МЕДИЧНОГО МАЙНА З ПОЗИЦІЇ ВІЙСЬКОВО-ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ЛОГІСТИКИ

Ключові слова: військова логістика, військово-фармацевтична логістика, військово-медичне постачання, військова фармація

А Н О Т А Ц І Я

Одним з основних напрямів логістичного забезпечення Збройних Сил України є медичне забезпечення, яке спрямовано на збереження життя і здоров'я військовослужбовців, своєчасне та ефективне надання медичної допомоги у разі поранень, уражень і захворювань, якнайшвидше відновлення бездатності та працездатності в різних умовах їх застосування та в різні періоди часу. Готовність медичної служби Збройних Сил України до медичного забезпечення військ безпосередньо залежить від своєчасної організації медичного постачання та поповнення медичного майна в повному обсязі. Визначальне місце в цьому процесі займає якісний та ефективний розподіл медичної техніки та медичного майна.

Мета роботи – обґрунтування особливості розподільчої логістики у єдиній системі логістичного забезпечення Збройних Сил України та вивчення основних аспектів управління розподілом медичної техніки і майна з позиції військово-фармацевтичної логістики.

Для досягнення мети дослідження проведено аналіз вітчизняних наукових джерел та діючої нормативно-правової бази України. Методами дослідження є інформаційний пошук, порівняння, систематизація, семантичний аналіз, синтез та моделювання.

В умовах логістичного забезпечення Збройних Сил України та інших складових сил безпеки і оборони України, логістична функція з розподілу матеріально-технічних засобів, озброєння, військової техніки та послуг (харчування, лазне-пральне обслуговування тощо) має забезпечити діяльність військ (сил) у мирний та воєнний час. Це, в свою чергу, є запорукою здатності гарантовано забезпечити оборону держави та адекватного реагування на воєнні загрози національній безпеці України, раціонально використовуючи при цьому наявний потенціал та ресурси.

Розподільча логістика з позиції військово-фармацевтичної логістики – це управління всіма функціональними підсистемами закладів медичного постачання і охорони здоров'я Міністерства оборони України з метою оптимізації розподілу матеріального потоку (закупленого медичного майна) від постачальника до кінцевого споживача (за заявками Військово-медичних клінічних центрів регіонів).

Проведено дослідження з обґрунтування особливості розподільчої логістики у єдиній системі логістичного забезпечення Збройних Сил України та вивчено основні аспекти управління розподілом медичної техніки і майна з позиції військово-фармацевтичної логістики. Запропоновано замінити термін «збутова логістика» на «розподільча логістика» у зв'язку з неможливістю його використання як у єдиній системі логістичного забезпечення Збройних Сил України, так і в її підсистемах. Отже, розподільча логістика у структурі єдиної системи логістичного забезпечення Збройних Сил України не несе комерційної складової, а її функції полягають у плануванні, організації розподілу, контролю і регулюванню логістичного процесу розподілу матеріально-технічних засобів (в т. ч. медичної техніки та майна), озброєння, військової техніки, послуг (харчування, лазне-пральне обслуговування тощо). Побудовано модель діючого логістичного ланцюга розподілу медичної техніки та майна в Збройних Силах України. Встановлено, що для забезпечення якісного та ефективного розподілу медичної техніки та майна необхідно створення нормативно-правової бази, яка б регламентувала розподіл повноважень між закладами і підрозділами медичного постачання Міністерства оборони України та визначала відповідальність за їх виконання в сучасних умовах реформування Збройних Сил України.

М. В. Белоус ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-4370-8813>),
А. П. Шматенко ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6145-460X>),
А. А. Ръжов ² (<https://orcid.org/0000-0003-3964-5984>),
В. В. Трохимчук ³ (<https://orcid.org/0000-0001-9994-8931>),
А. В. Галан ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-0005-5699>),
Д. В. Дроздов ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-7769-750X>)

¹ Украинская военно-медицинская академия, г. Киев

² Запорожский государственный медицинский университет

³ Национальная медицинская академия последипломного образования им. П. Л. Шупика, г. Киев

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ УПРАВЛЕНИЯ РАСПРЕДЕЛЕНИЕМ МЕДИЦИНСКОГО ИМУЩЕСТВА С ПОЗИЦИИ ВОЕННО-ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ ЛОГИСТИКИ

Ключевые слова: военная логистика, военно-фармацевтическая логистика, военно-медицинское снабжение, военная фармация

АННОТАЦИЯ

Одним из основных направлений логистического обеспечения Вооруженных Сил Украины является медицинское обеспечение, которое направлено на сохранение жизни и здоровья военнослужащих, своевременное и эффективное оказание медицинской помощи в случае ранений, поражений и заболеваний, скорейшее восстановление боеспособности и работоспособности в различных условиях и в разные периоды времени. Готовность медицинской службы Вооруженных Сил Украины к медицинскому обеспечению войск напрямую зависит от своевременной организации медицинского снабжения и пополнения медицинского имущества в полном объеме. Определяющее место в этом процессе занимает качественное и эффективное распределение медицинской техники и медицинского имущества.

Целью работы было обоснование особенности распределительной логистики в единой системе логистического обеспечения Вооруженных Сил Украины, а также изучение основных аспектов управления распределением медицинской техники и имущества с позиции военно-фармацевтической логистики.

Для достижения цели исследования проведен анализ отечественных источников научной литературы и действующей нормативно-правовой базы Украины. Методами исследования являются информационный поиск, сравнение, систематизация, семантический анализ, синтез и моделирование.

В условиях логистического обеспечения Вооруженных Сил Украины и других составляющих сил безопасности и обороны Украины, логистическая функция по распределению материально-технических средств, вооружения, военной техники и услуг (питание, банно-прачечное обслуживание и т. п.) должна обеспечить деятельность войск (сил) в мирное и военное время. Это, в свою очередь, является залогом способности гарантированно обеспечить оборону государства и адекватного реагирования на военные угрозы национальной безопасности Украины, рационально используя при этом имеющийся потенциал и ресурсы.

Распределительная логистика с позиции военно-фармацевтической логистики – это управление всеми функциональными подсистемами учреждений медицинского снабжения и здравоохранения Министерства обороны Украины с целью оптимизации распределения материального потока (закупленного медицинского имущества) от поставщика до конечного потребителя (по заявкам Военно-медицинских клинических центров регионов).

Проведено исследование по обоснованию особенности распределительной логистики в единой системе логистического обеспечения Вооруженных Сил Украины и изучены основные аспекты управления распределением медицинской техники и имущества с позиции военно-фармацевтической логистики. Предложено заменить термин «сбытовая логистика» на «распределительная логистика» в связи с невозможностью его использования как в единой системе логистического обеспечения Вооруженных Сил Украины, так и в её подсистемах. Таким образом, распределительная логистика в структуре единой системы логистического обеспечения Вооруженных Сил Украины не несёт коммерческой составляющей, а её функции заключаются в планировании, организации распределения, контроле и регулировании логистического процесса распределения материально-технических средств (в том числе медицинской техники и имущества), вооружения, военной техники, услуг (питание, банно-прачечное обслуживание и т. п.). Построена модель действующей логистической цепи распределения медицинской техники и имущества в Вооруженных Силах Украины. Установлено, что для обеспечения качественного и эффективного распределения медицинской техники и имущества необходима нормативно-правовая база, регламентирующая распределение полномочий между учреждениями и подразделениями медицинского снабжения Министерства обороны Украины и определяющая ответственность за их выполнение в современных условиях реформирования Вооруженных Сил Украины.

M. V. Bilous ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-4370-8813>),
O. P. Shmatenko ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6145-460X>),
O. A. Ryzhov ² (<https://orcid.org/0000-0003-3964-5984>),
V. V. Trokhymchuk ³ (<https://orcid.org/0000-0001-9994-8931>),
O. V. Galan ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-0005-5699>),
D. V. Drozdov ¹ (<https://orcid.org/0000-0002-7769-750X>)

¹ Ukrainian Military Medical Academy, Kyiv

² Zaporizhzhia State Medical University

³ National Medical Academy of Post-Graduate Education, Kyiv

CONCEPTUAL ASPECTS OF MANAGEMENT OF THE DISTRIBUTION OF MEDICAL SUPPLIES FROM THE POSITION OF MILITARY PHARMACEUTICAL LOGISTICS

Key words: military logistics, military pharmaceutical logistics, military medical supply, military pharmacy
A B S T R A C T

One of the main directions of logistic support of the Armed Forces of Ukraine is medical support which is aimed at life safeguard and health of military personnel, well-timed and efficient provision of medical care in the event of injuries, injuries and diseases, fast renewal of combat power and ability to work in different conditions of its handling and at different period of time. The readiness of medical service of the Armed Forces of Ukraine to the medical support of the troops depends on the well-timed organization of medical supplies and the refilling of medical supplies full and complete. The qualitative and efficient allocation of medical equipment and medical supplies is a determining factor in this process.

The aim of the work – reasoning of the irregularity of distribution logistics in the unified logistic system of the Armed Forces of Ukraine and the study of the main aspects of management of the distribution of medical supplies from the position of military pharmaceutical logistics.

To get the purpose of the research, the analysis of domestic scientific sources and the current normative and legal base of Ukraine have been carried out. Research methods are: information search, comparison, systemization, semantic analysis, synthesis and modeling.

In the conditions of logistic support of the Armed Forces of Ukraine and other components of the security and defense forces of Ukraine, the logistic function of the distribution of logistical equipment, inventory, military equipment and services (food, bath and laundry services, etc.) should ensure the activity of troops (forces) in peacetime and war time. It is the guarantee of the ability to ensure the defense of the state and appropriate response to military threats to the national security of Ukraine, efficiently using available potential and resources. *Distribution logistics* from the position of military pharmaceutical logistics is the management of all functional subsystems of the medical supplies and health services of the Ministry of Defense of Ukraine in order to optimize the distribution of the material flow (purchased medical supplies) from the supplier to the final consumer (according to the applications of the Military Medical Clinical Centers of the Regions).

Same, distributive logistics in the structure of a unified logistic support system of the Armed Forces of Ukraine does not carry a commercial component, and its functions consist in planning, organization of distribution, control and regulation of the logistic process of distribution of material and technical means (including medical equipment and supplies), inventory, military equipment, services (catering, bath and laundry service, etc.). According to the authors, the term «marketing logistics» is not possible to use as a single system of logistic support of the Armed Forces of Ukraine, and in its subsystems. To sum it up, it was suggested to use the term «distributive logistics». On the basis of theoretical generalization of the data of scientific literature and normative legal acts, the main aspects of management of the distribution of medical equipment and supplies from the standpoint of military pharmaceutical logistics are studied. The functions of distributive logistics are defined, the model of the current logistic chain of distribution of medical equipment and supplies in the medical service of the Armed Forces of Ukraine is constructed. It is noted that in order to ensure the qualitative and efficient distribution of medical equipment and supplies, a regulatory and legal framework which regulates the division of powers between institutions and units of medical supplies and defines the responsibility for their implementation in the current conditions of the reformation of the Armed Forces of Ukraine.

Електронна адреса для листування з авторами: maryvictory@ukr.net

(Білоус М. В.)